Вижте новините на детски език

Големите идеи на спечелилите Нобелова награда тази година

Новини | Наука | Свят | Култура | на 24.10.2024 07:27 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Нобеловите награди са като прожектор, който всяка година осветява големите идеи и личности с принос към човечеството.

Нобеловите награди са голяма чест за всеки, който ги получава. Замислени са като отличие за хора и организации с голям принос към човечеството. Кръстени са на шведския учен и индустриалец Алфред Нобел. Преди да умре, той завещава част от богатството си за награди в **5 области: физика, химия, медицина, литература и мир.** Първите отличия са дадени през 1901 г., а по-късно е добавена и **шеста Нобелова награда: за икономика.**

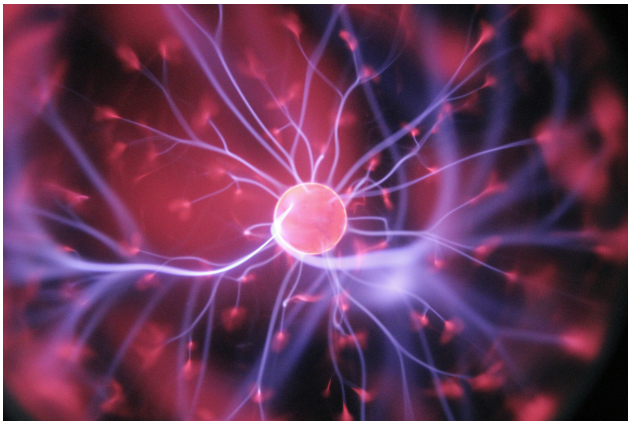

Не всяка година се дават награди във всички области. Сред носителите са велики учени като Мария Кюри и Алберт Айнщайн. Има много интересни истории и за наградени открития, които се оказват неверни, пренебрегнати учени и спорове около наградата за мир. Ще ти разкажем за тях някой друг път. Днес искаме да обобщим големите и интересни идеи на наградените тази година: накратко, за деца, с по точно три изречения.

Нобел за мир: свят без ядрени войни

Вече ти разказахме подробно за наградата за мир на "Нихон Хиданкьо". Организацията се бори за свят без ***ядрени конфликти.*** Прави го, като обединява хората, оцелели след атомните бомби, пуснатинад Япония в края на Втората световна война.

Нобел за физика: скрити връзки в информацията

Днес всички говорят за ***изкуствения интелект (ИИ)*** и сред хората с най-голям принос за развитието му са наградените физици Джон Хопфийлд и Джефри Хинтън. Хопфийлд помага на компютрите да съхраняват информация, а Хинтън ги учи сами да намират в нея интересни свойства без външна помощ. Без тези неща би било невъзможно днес да имаме ***изкуствени невронни мрежи (опит на компютрите да работят като нашия мозък)***.

Нобел за икономика: защо някои държави са бедни, а други - не?

Дарън Аджемоглу, Саймън Джонсън и Джемс Робинсън се интересуват от разликите между богатите и бедните държави. Според тях ключът е ***работещите институции***, които защитават живота, свободата и собствеността на гражданите. Държавите се провалят, ако институциите пазят интересите само на своя малък политически елит.

Нобел за литература: крехкостта на човешкия живот

Хан Танг е от Южна Корея и използва литературата по поетичен начин. Интересуват я справянето с травми и мислите над това колко е крехък човешкият живот. Определят я като ***"иноватор"***, защото експериментира с думите по нови начини.

Нобел за медицина: малки молекули с голямо значение

Виктор Амброс и Гари Рувкин откриват супер малки молекули, наречени***микроРНК.*** Тези разбойници имат голяма роля в управлението на гените ни. Макар да ги откриват първо във вид червеи, се оказва, че са много важни за развитието на

многоклетъчните организми (видове с повече от една клетка), включително и хората.

Нобел за химия: сглобяване на протеиновия пъзел на тялото ни

Дейвид Бейкър, Джон Джъмпър и Демис Хасабис споделят наградата за сглобяване на пъзела на ***протеините (белтъчините).*** Това са едни от най-важните химически инструменти за работата на тялото ни. Тримата учени откриват не само как да предвидят сложната им форма, но дори как да създадат съвсем нови видове протеини.

Какво разнообразие от идеи и открития!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/5071-golemite-idei-na-spechelilite-nobelova-nagrada-tazi-godina

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени